PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ

PAMUKKALE UNIVERSITY JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES INSTITUTE

ISSN 1308 - 2922 Sayı/*Number* 7 Ağustos/*August* 2010

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Adına
Doç. Dr. Bilal SÖĞÜT

Baş Editör
Prof. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR

İngilizce Düzeltme
Yrd. Doç. Dr. Recep Şahin ARSLAN

Hakemli bilimsel bir dergi olan PAUSBED yılda üç kez yayımlanmaktadır.
Dergide yayımlanan çalışmalardan, kaynak gösterilmek şartıyla alıntı yapılabilir.
Çalışmaların tüm sorumluluğu yazarına/yazarlarına aittir.

Grafik ve Dizgi
Gülderen ÇAVUŞ ALTINTAŞ

Baskı
GENÇASLAN
Dijital Baskı Merkezi
+90 258 261 68 60

Yazışma Adresi
Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Rektörlük Binası Kat: 2
Kınıklı Yerleşkesi 20070 Kınıklı – DENİZLİ / TÜRKİYE
Tel. + 90 (258) 296 22 10 Fax. +90 (258) 296 23 47
e-posta: **pausbed@pau.edu.tr**

Danışma ve Yayın Kurulu

Prof. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Ramazan BAŞTÜRK	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Milay KÖKTÜRK	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Ali Rıza ERDEM	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Yasin SEZER	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. M. Yaşar ERTAŞ	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Aydın SARI	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nurten SARICA	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kerim DEMİRCİ	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kamil ORHAN	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Recep Şahin ARSLAN	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Türkay Nuri TOK	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Saim CİRTİL	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Türkan ERDOĞAN	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Safi AVCI	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Selçuk Burak HAŞILOĞLU	Pamukkale Üniversitesi

Hakem Kurulu

Prof. Dr. Aylin Görgün BARAN	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Aytül KASAPOĞLU	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Celal ŞİMŞEK	Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan BOYNUKARA	Yüzüncüyıl Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet MEDER	Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet TAKKAÇ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Nurullah ÇETİN	Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Altan ÇETİN	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Himmet HÜLÜR	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Doç. Dr. İ. Hakan MERT	Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr. Köksal ALVER	Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. Süleyman İNAN	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Yunus BALCI	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Abuzer KIZIL	Muğla Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. A.Oğuz ALP	Anadolu Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ertekin DOKSANALTI	Selçuk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Haldun SOYDAL	Selçuk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İsa KIZGUT	Akdeniz Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Lale DOĞER	Ege Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mehmet TEKOCAK	Selçuk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nesime CEYHAN	Çankırı Karatekin Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yücel CAN	Niğde Üniversitesi

Dergimizin bu sayısına gönderilen makaleleri değerlendiren hakem kuruluna teşekkürlerimizi sunarız.

Sekreterya

Recep DURMUŞ

Azize ŞIRALI

İÇİNDEKİLER/*CONTENTS*

Aytekin BÜYÜKÖZER..... **1**
Lagina Hekate Tapınağı'nın Altyapı ve Stylobat Düzenlemesinde Uygulanan Oranlar
The Rates Which are Applied in the Infrastructure and Stylobate Settings of Lagina Hecate Temple

Bülent Cercis TANRITANIR **15**
The Woman Warrıor'da Yemek Kültürü ve Kadın
Women and Food Culture in the Women Warrior

Hande ŞAHİN..... **21**
Türkiye'de İşçi Sınıfının Gelişim Süreci ve Geçmişten Günümüze İşçi Hareketi
The Development Process of the Working Class and the Heritage of the Labor Movement from Past to Present in Turkey

Makbule EKİCİ..... **31**
Lagina Kutsal Alanında Bulunan Sikkelerin Değerlendirilmesi
Evaluation of Coins Found at Lagina Hecate Sacred Area

Mustafa BÜYÜKKOLANCI – Gökçen Kurtuluş ÖZTAŞKIN..... **39**
Selçuk-Efes Müzesi'nde Sergilenen St. Jean Kilisesi'ne Ait Korkuluk Levhaları ve Templon Arşitravları
Parapet Slabs and Templon Architraves from St. Jean Church, on Display in Selçuk-Efes Museum

Olcay ÖZKAYA DUMAN..... **51**
Tarih Bilimi ve Bilgisi Açısından Aydınlanmadan Günümüze Sorularla Tarih Felsefeleri ve Kavrayışları
Questions on Philosophy of History and ıts Concepts From the Enlightenment Period to Date in Terms of History Science and Knowledge

Serkan GÜZEL..... **71**
Meydan Gerçekliği ve Kentsel Cisimleşme
The Reality of Space and Urban Embodiment

Serkan GÜZEL – Mehmet MEDER..... **93**
Toplumsallaşma ve Bireyselleşme Çelişkisinde Öğrenci Evleri
Student's Residences in Contradiction Between Socialization and Individualization

Ünal ŞENTÜRK..... **113**
Değişen Ekonomik ve Sosyal Koşulların Bir Ürünü Olarak Karakter Aşınması
Character Corrosion as the Consequence of the Changing Economic and Social Conditions

Yasemin ER..... **125**
İsauria'da Yelbeyi Kaya Mezarı ve Süvari Kabartması
The Yelbeyi Rock-Cut Tomb in Isauria and Horseman Relief

Zübeyde ŞENDERİN..... **135**
Yusuf Atılgan'ın Canistan Adlı Romanında Bir Anti - Kahraman: Selim
An-Anti Hero in Yusuf Atilgan's Novel Called Canistan: Selim

Pamukkale Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Sayı 7, 2010, Sayfa 31-38

LAGİNA KUTSAL ALANINDA BULUNAN SİKKELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ*

Makbule EKİCİ**

Özet

Lagina Hekate Kutsal Alanı'nda ve yakınındaki mezarlarda 1999-2002 yılları arasında yapılan arkeolojik kazılarda bulunan sikkelerin en erkeni Klasik Dönem'e tarihlense de Hellenistik Dönem sikkeleri sayıca fazladır. Bu da Kutsal Alanın Hellenistik Dönemde önemli bir kült merkezi olduğunu desteklemektedir. Bulunan sikkeler Kutsal Alanın Roma Dönemi ve Erken Bizans Döneminde de kullanımına devam edildiğini göstermektedir.

Hellenistik Dönem'de özellikle Stratonikeia sikkeleri yoğun olarak bulunmaktadır. Bu da bölgenin M.Ö. 3. yy.da Seleukoslar tarafından genişletilip imar ve iskan edilmesi, siyasi yapısının yeniden düzenlenmesi ve Lagina'nın Stratonikeia'nın dini merkezi olması ile ilgilidir. Ayrıca İskender ve haleflerinin sikkeleri, Alabanda, Bargylia, Rhodos, Ephesos, Miletos gibi diğer kentlerin sikkelerinin de bulunması Lagina'nın bu kentler için de önemli bir kült merkezi olarak kabullenildiğini gösterir.

Anahtar Kelimeler: *Lagina, Nümizmatik, Sikke*

EVALUATION OF COINS FOUND AT LAGINA HECATE SACRED AREA

Abstract

Earliest coins found in the excavations during 1999-2002 in Lagina Hecate Sacred area and the graves around it date to Classical Period; however, Hellenistic Period coins keep majority in number, which supports that the sacred area had been an important cult center. Coins found show that the sacred area had also been used in Roman Period and Early Byzantine Period.

In the Hellenistic Period especially Stratoniceia coins were widely used. This was because the area had been enlarged, planned, opened to new settlements and its political system had been reorganized by Seleucos family in 3rd Century BC and Lagina became the religious center of Stratoniceia. Also the coins of Alexander the Great and those of his successors, and the coins of important cities like Alabanda, Bargylia, Rhodos, Ephesos, Miletos found show that Lagina had been accepted as an important cult center for these cities.

Key Words: *Lagina, Numismatics, Coin*

1. GİRİŞ

Lagina Kutsal Alanı antik çağ coğrafyasında Karia bölgesi, günümüzde ise Muğla ili, Yatağan ilçesi, Turgut beldesi sınırları içinde yer almaktadır.[1]

Lagina'nın tarihi süreci geniş ölçüde Karia Bölgesi'nin ve bilhassa bağlı bulunduğu Stratonikeia antik kentinin tarihi süreci ile paralellik gösterir. Stratonikeia'yı Lagina'ya bağlayan kutsal yol güzergahında bulunan yerleşimlerde Geç Geometrik Dönemden başlayan ve uzun süre kullanılan mezarlar bulunmuştur.[2] Kutsal yol güzergahındaki buluntular Erken Osmanlı Dönemine kadar devam etmektedir. [3]

Lagina diye bilinen alanda M.Ö. 4. yüzyılda Koronza adında bir şehir bulunmaktaydı.[4] Koronza'nın adının unutulup kentin Lagina adı ile tanınmasının nedeni Anadolulu bir tanrıça olan Hekate kültü ile ilgili olmalıdır. Hellenistik

---

* Bu çalışma Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nce 2004 yılında kabul edilen aynı başlıklı Yüksek Lisans Tezinin bir bölümüdür.

** Arş. Gör., Makbule EKİCİ Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Selçuklu KONYA.
e-posta: makbule.ekici@gmail.com

[1] Tırpan, 1997:76
[2] Söğüt, 2004: 27
[3] Tırpan ve Söğüt, 2007: 399
[4] Şahin, 1973: 183

Dönem'de Lagina Hekate Tapınağının kutsal bir yolla Stratonikeia'ya bağlı olması, tapınağın rahiplerinin Stratonikeia'nın yönetiminde söz sahibi olmaları, Lagina'nın bölgedeki önemini gösterir.

Lagina Kutsal Alanında 1999-2002 yılları arasında bulunan Karia ve İonia Bölgesi kentleri sikkelerinin, Klasik Dönemden Bizans Dönemine kadar olan geniş bir dönemi (Grafik 1) ve coğrafyayı (Grafik 2) kapsadığı görülmüştür.

Kutsal alan içerisinde en erken tarihli sikkeler mezarlarda ele geçen Klasik Dönem sikkeleridir (Kat. No 01). Dönemler arasında en fazla % 68'lik oranla Hellenistik Dönem sikkelerine rastlanmaktadır (Kat. No 02-21). Bu şüphesiz Lagina kutsal alanında tapınak ve altarın Hellenistik Dönemde inşa edilmeye başlanmış olmasıyla bağlantılı olarak bölge halkının ziyaretlere başlamasıyla ilgilidir.

Hellenistik Dönem sikkeleri arasında Makedon sikkeleri yanında Karia ve İonia Bölgesi kentlerine ait sikkeler bulunmaktadır.

Makedon sikkeleri arasında İskender'in (Kat. No: 18) ve haleflerinin (Kat No: 19-21) sikkeleri vardır. Bu M.Ö. 3. yy. başlarında Stratonikeia kentinin Seleukoslar tarafından genişletilip imar ve iskan edilmesi ve bölgenin Seleukoslar'ın yönetiminde siyasi yapısının yeniden düzenlenmesi ile ilgilidir.

Stratonikeia M.Ö. 168 yılında sikke basmaya başlar.[5] Ancak Hellenistik Dönem sikkeleri arasında % 52'lik oranla en fazla bulunmasının sebebi Lagina Kutsal Alanının Stratonikeia'nın dini merkezi olması ile bağlantılıdır. Kentte Hekate, Zeus Khrysaoreos ve Zeus Panamaros'a tapınım görülmektedir ve bu nedenle sikkelerin ön yüzlerinde Hekate ve Zeus, arka yüzlerinde ise bu tanrıların simgeleri olan kartal, meşale, Pegasus sıkça görülmektedir.

Lagina Hekate tapınağı Strabon'un da belirttiği gibi bölgedeki en ünlü iki tapınaktan biridir ve her yıl çeşitli kentlerden festival topluluklarını kendine çekmektedir.[6] Bulunan sikkeler de bu görüşü destekler niteliktedir ki; Stratonikeia sikkeleri (Kat. No: 08-15) yanında Rhodos (Kat. No. 16-17), Alabanda (Kat No: 04-06), Bargylia (Kat. No: 07) gibi bölge kentleri haricinde İonia Bölgesi kentlerinden Ephesos (Kat. No: 03) ve Miletos (Kat. No: 01;03) sikkeleri de kutsal alan içerisinde ele geçmiştir.

Anadolu Roma hakimiyetine girdiğinde de Lagina Hekate Kutsal Alanı önemini yitirmemiş kesintisiz olarak iskan görmüştür. Kutsal alan ve mezarlarda ele geçen Roma (Kat. No: 22-30) ve Bizans sikkeleri (Kat. No: 31) sayı olarak Hellenistik Döneme göre daha az olsa da Augustus döneminden başlayarak Heraclius'a kadar uzanmaktadır.

1999-2002 yılları arasında Lagina Hekate Kutsal Alanı'nda bulunan 188 adet sikkenin incelenmesi sonucunda kutsal alanda bulunan Hekate Tapınağı'nın inşasından daha önceye tarihlenen sikkeler olduğu görülmüştür. Bu da antik kaynaklarında bahsettiği daha eski bir yerleşim ve Stratonikeia başta olmak üzere diğer Karia ve İonia bölgesi kentleri ile olan siyasi, dini ve sosyal ilişkilerin varlığını desteklemektedir. Hellenistik Dönem sikkelerinin yoğunlukta olması kutsal alanın en çok bu dönemde rağbet gördüğüne işaret etmektedir. Sikkeler Lagina'nın Roma Dönemi'nde önemini kaybetmediğini; hristiyanlık döneminde altarın yanına inşa edilen bir şapelle de kutsallığının devam ettiğini göstermektedir.

2. KATALOG

01. Envanter No: 01YM01-S11 Miletos,
M.Ö. 5. yy
AR, 11 mm. 0.9 gr
Arka Yüz: Kare incus içinde rozet
SNG Turkey-483/487

02. Envanter No: 02A-S33
Ephesos, M.Ö. 258-202
AE, 9 mm, 3,6 gr.
Ön Yüz: Artemis başı sağa stephaneli, omzunda sadak
Arka Yüz: Diz çökmüş geyik sağa
SNG Tübingen-2779

03. Envanter No: 2000-S72
Miletos, M.Ö. 259-246
AE, 14 mm, 1.6 gr.
Ön Yüz: Defne çelenkli Apollon başı sağa
Arka Yüz: Ayakta aslan sağa, başı arkaya üstteki yıldıza dönük, altta Λ[E]ΩN
Deppert ve Lippitz, (1984) -611; BMC Ionia-110

04. Envanter No: 2000-S67
Alabanda, M.Ö. 197-189
AE, 21 mm, 4.8 gr.
Ön Yüz: Apollon başı sağa
Arka Yüz: Uçan Pegasus sağa, ANTIOXE[Ω]N, monogram M
BMC Caria 8; SNG Tübingen 3335

05. Envanter No: 2000-S69
Alabanda, M.Ö. 197-189
AE, 13mm, 1.6 gr.
Ön Yüz: Lir
Arka Yüz: Hörgüçlü boğa sola, [A]NT[IO]X[EΩ]N
SNG Tübingen 3340

06. Envanter No: 99-S35
Alabanda, M.Ö. 197-189
AE, 12 mm, 1.6 gr.
Ön Yüz: Apollon başı sağa
Arka Yüz: ANTIO/XEΩN hörgüçlü boğa sağa
Sear 1979-4769

07. Envanter No: 2000-S64
Bargylia, M.Ö. 1. yy.
AE, 17 mm, 3.8 gr.
Ön Yüz: Nokta bordür içinde uçan Pegasus sağa.
Arka Yüz: Cepheden, ayakta, başı örtülü Artemis Kindyas BAPΓ[YΛI] HTΩN
BMC Caria-8

08. Envanter No: 01YM1-S1
Stratonikeia, M.Ö. 1. yy. başı
AE, 17 mm, 3.2 gr.
Ön Yüz: Hekate başı sağa.
Arka Yüz: Pegasus sola, etrafında ΣTPATO/ NIKEΩN, sol boşlukta B
SNG Tübingen 3479/3482; Meadows 2002, Pl. 30 A,b; SNG Keckman-256/257

09. Envanter No: 99-S13
Stratonikeia, M.Ö. 150-120
AR, 14mm, 1.1 gr.
Ön Yüz: Zeus başı sağa.
Arka Yüz: Kare incus içinde kartal sağa, üstte [..N] , sağda T.
Meadows 2002-16a; SNG Turkey 1-856; SNG Tübingen-3464/3471; Sear 1979-4930

10. Envanter No: 2000-S26
Stratonikeia, M.Ö. 166-88
AE, 17 mm, 1.1 gr.
Ön Yüz: Noktalı bordür içinde meşale
Arka Yüz: Noktalı bordür içinde meşale
BMC Caria 19/22; Sear 1979-4939

11. Envanter No: 2000-S29
Stratonikeia, M.Ö. 125-85
AE, 11 mm, 1.1 gr.
Ön Yüz : Hekate başı sağa
Arka Yüz: Kare incus içinde meşale
SNG Tübingen-3472; SNG München-409

12. Envanter No: 99-S30
Stratonikeia, M.Ö. 1. yy. başı
AE, 13 mm, 1.6 gr.
Ön Yüz: Hekate başı sağa
Arka Yüz: Kare incus içinde kartal?
SNG Tübingen-3475

13. Envanter No: 99S27
Stratonikeia, M.S. 1-2. yy
AE, 19 mm, 5.8 gr.
Ön Yüz: Bellorophon ayakta çıplak, Pegasus'u geminden tutuyor.
Arka Yüz: İki meşale arasında altar [C]TPATONЄI KЄΩN
BMC Caria 37

14. Envanter No: 99S12
Stratonikeia, M.S.176-180 (Commodus)
AE, 27 mm, 12.1 gr.
Ön Yüz: Commodus büstü zırhlı sağa.
Arka Yüz: Hekate ayakta sağ elinde meşale, sol elinde patera tutuyor.
SNG Tübingen-3485

15. Envanter No: 2000-S25
Stratonikeia, M.S.193-211(Septimus Severus ve Julia Domna)
AE, 37 mm, 19.8 gr.
Ön Yüz: Septimus Severus ve Julia Domna'nın karşılıklı büstü.
Arka Yüz: Ayakta Hekate, sağ elinde patera, sol elinde meşale tutmakta.
SNG Tübingen-3487; SNG Keckman-261

16. Envanter No: 2000-S63
Rhodos, M.Ö. 394-304
AE, 15mm, 3.4 gr.
Ön Yüz: Stephaneli, küpeli Rhodos başı sağa
Arka Yüz: Tomurcuk gül [P] O
SNG Tübingen-3560/3572; SNG Keckman-384/425; BMC Caria-74/117

17. Envanter No: 2000-S58
Rhodos, M.Ö. 205-188
AE, 12 mm, 1.1 gr.
Ön Yüz: Tomurcuk gül
SNG Keckman-599/606; SNG Tübingen-3574; Sear 1979-5074

18. Envanter No: 2000-S74
Büyük İskender M.Ö.336-323
AE, 12 mm, 1.4 gr.
Ön Yüz: Aslan postu içinde Herakles başı sağa,

Arka Yüz: [ΑΛ]ΞΑΝΔ[ΡΟΥ] orta boşlukta, üstte sadak, altta Herakles sopası.
SNG Turkey 1-41; Morkholm 2000-11; Sear 1979-6738

19. Envanter No: 2000-S75
Demetrios Poliorketes M.Ö. 294-288
AE, 17 mm, 3.8 gr.
Ön Yüz: Makedon kalkanı
Arka Yüz: Korinth miğferi
Sear 1979-6774; Morkholm 2000-73

20. Envanter No: 2000-S68
Antiochos I, M.Ö. 278-268
AE, 17 mm, 3.5 gr.
Ön Yüz: Apollon sağa
Arka Yüz: [ΒΑΣΙΛΕΩΣ] [Α]ΝΤΙΟΧΟ[Υ] arasında üç ayaklı kazan.
Morkholm 2000-349; Sear 1979-6879

21. Envanter No: 2000-S80
Philippus V, (M.Ö. 221-197)
AE, 16 mm, 3.7 gr.
Ön Yüz: Poseidon başı sağa
Arka Yüz: Athena Promakhos sağa, sağ elinde mızrak, sol elinde kalkan tutuyor.[B] A
Morkholm 2000-442

22. Envanter No: 02YM1-S12
Gordianus III (238-244)
AR, 21 mm, 3.6 gr.
Ön Yüz: IMP GORDIANVS PIVS AVG, imparatorun defne çelenkli büstü sağa.
Arka Yüz: PM TR P III COS PP At üstünde imparator sola elinde mızrak.
RIC IV.3, 24, 80; Gür 1976-680

23. Envanter No: 99-S1
Maximianus (M.S. 295-299)
AE, 22 mm, 2.7 gr.
Ön Yüz: IMP C MA MAXIMIANVS P F AVG İmparatorun ışın taçlı, zırhlı büstü sağa.
Arka Yüz: CONCORDIA MILITVM İmparator ve Iupiter karşılıklı ayakta, İmparator'a küre üzerinde Victoria uzatıyor. Boşlukta KA
Tekin 1994-770; Atlan 1976-235

24. Envanter No: 99-S17
Licinius I (M.S.313- 317)
AE, 22 mm, 2.2 gr.
Ön Yüz: IMP C VAL LICIN LICINIVS PF AVG İmparatorun defne çelenkli başı sağa.
Arka Yüz: IOVI CONSERVATORI Iupiter ayakta, çıplak, sola,; omzunda chlamys; sağ elinde küre üstünde Victoria, sol elinde asa tutuyor. Yerde, solda kartal, ağzında çelenk tutuyor. Sağda B, kesimde SMN
RIC VII, 601, 13; Tekin 1994-783

25. Envanter No: 01T-S11
Urbs Roma (M.S. 330-334)
AE, 19 mm, 1.9 gr.
Ön Yüz: VRBS ROMA Roma'nın miğferli büstü sola.
Arka Yüz: Dişi kurt ve ikizler sola. Yukarıda iki yıldız. Kesimde SMK
RIC VII, 655, 90; Tekin 1994-195; Keleş 2009-156

26. Envanter No: 01P-S4
Constans (M.S. 335-337)
AE, 17 mm, 1.1 gr.
Ön Yüz: FL IVL CONSTANS NOB C, İmparatorun diademli, giyimli ve zırhlı büstü sağa.
Arka Yüz:GLORIA EXERCITVS, İki asker karşılıklı ayakta bir ellerinde mızrak tutuyorlar diğer elleri yerde dayalı kalkanlarının üstünde. Aralarında standart duruyor. Kesimde SMAN(H)
Keleş 2009-173

27. Envanter No: 01AS2
Constantin II (M.S. 337-340)
AE, 17 mm, 1.2 gr.
Ön Yüz: CONSTANTINVS IVN NOB C, İmparatorun defne çelenkli ve zırhlı büstü sağa.
Arka Yüz: GLORIA EXERCITVS, İki asker karşılıklı ayakta bir ellerinde mızrak tutuyorlar diğer elleri yerde dayalı kalkanlarının üstünde. Aralarında standart duruyor. Kesimde SMANA
RIC VII, 697, 109; Keleş 2009-167

28. Envanter No: 2000-S17
Constantius (M.S. 351-354)
AE, 16 mm, 1.9 gr.
Ön Yüz: DN CONSTANTIVS PF AVG İmparatorun diademli, paludamentumlu büstü sola
Arka Yüz: FEL TEMP REPARATIO Virtus atından düşen düşman askerine mızrak saplıyor sağda yerde kalkan
Tekin 1994-884/886

29. Envanter No: 01P-S1
Theodisius (M.S. 383-392)
AE, Aes, 20 mm, 3.9 gr.
Ön Yüz: DN T[HEODOSIVS] PF AVG imparatorun

miğferli zırhlı mızrak ve kalkanlı büstü sağa.
Arka Yüz: [GLORIA] ROMAN[ORVM] imparator kadırga içinde ayakta sola, baş sağa sağ elini yukarı kaldırmış, dümende Victoria.
RIC IX, 233,79b; Tekin 1994-915

30. Envanter No: 99-S3
Theodisius (M.S. 388-392)
AE, 12 mm, 0.7 gr.
Ön Yüz: DN THEOD[ISIVS PF AVG] İmparatorun inci diademli, giyimli büstü sağa.
Arka yüz: [SALVS REIPVPLICAE] Victoria sola doğru ilerliyor, omzunda trophe taşıyor ve esiri sürüklüyor, solda christogram, kesimde CONS
RIC IX, 234, 86c

31. Envanter No: 2000-S19
Heraclius (M.S. 612-613)
AE, 36 mm, 10.8 gr.
Ön Yüz: Heraclius ve Heraclius Constantine cepheden ayakta, başlarında haçlı taç, üzerlerinde uzun elbise, başları arasında haç, sağ ellerinde globus ve üzerinde haç.
Arka Yüz: **M** yukarda, altta monogram B, CON, imparatorluğun 3. yılı
Atlan 1976-479

KAYNAKÇA

Atlan S.(1976). **1947-1967 Yılları Side Kazıları Sırasında Elde Edilen Sikkeler,** Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

Head, B. V. (1897). **Catalogue of the Greek coins of Caria, Cos, Rhodes, &c.** (Catalogue of the Greek coins in the British Museum.) The Trustees of the British Museum,London.

Head, B. V. (1892). **Catalogue of the Greek Coins of Ionia.** Quaritch, London.

Deppert-Lippitz, B. (1984). **Die Münzprägung Milets vom vierten bis ersten Jahrhundert v. Chr.** Aarau: Salzburg.

Gür S. (1976). **Antik Sikkeler,** Yeni Ofset Basımevi, İstanbul.

Keleş V. (2009). **Erzurum Arkeoloji Müzesi Roma Sikkeleri,** Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul.

Meadows A.R. (2002). "Stratonikeia in Caria: the Hellenistic City and its Coinage" **The Numismatic Chronicle Vol. 162,** pp:79-134, pl. 19-29.

Morkholm O. (2000). Erken Hellenistik Çağ Sikkeleri, (Çev. O. Tekin), Homer Kitabevi, İstanbul.

RIC IV.3- Mattingly, H., Sydenham, E. (1949). **The Roman Imperial Coinage: Vol. 4, Part.3.** Spink & Son, London.

RIC VI- Sutherland, C. H. V., & Carson, R. A. G. (1967). **The Roman Imperial Coinage: Vol. VI.** Spink & Son, London.

RIC VII- Sutherland, C. H. V., Carson, R. A. G., & Bruun, P. (1966). **The Roman Imperial Coinage: Vol. VII.** Spink & Son, London.

RIC IX- Pearce, J. W. E., Mattingly, H., & Carson, R. A. G. (1951). **The Roman Imperial Coinage: Vol. IX.** Spink & Son, London.

Sear, D. R. (1979). **Greek Coins and Their Values Vol. 2,** Seaby, London.

SNG Keckman I- Westermark, U., & Ashton, R. (1994). **Sylloge Nummorum Graecorum Finland, the Erkki Keckman Collection in the Skopbank, Helsinki: Part 1,** The Finnish Society of Sciences and Letters, Helsinki.

SNG München- Baldus, H. R. (2006). **Sylloge Nummorum Graecorum Deutschland, Staatliche Münzsammlung München: 22. Heft.** Hirmer, München.

SNG Turkey 1- Konuk, K. (2002). **Sylloge nummorum graecorum: Turkey 1, the Muharrem Kayhan Collection,** Numismatica Anatolica, 1. Istanbul: Ausonius Publications.

SNG Tübingen- Deutsches Archäologisches Institut., & British Academy. (1989). **Sylloge Nummorum Graecorum Deutschland, Münzsammlung der Universität Tübingen: 4. Heft Mysien-Ionien,** Hirmer,München.

SNG Tübingen- Deutsches Archäologisches Institut., & British Academy. (1994). **Sylloge Nummorum Graecorum Deutschland, Münzsammlung der Universität Tübingen: 5. Heft Karien und Lydien** Hirmer,München.

Söğüt B. (2004). "Kömür, Dinamit ve Yeni Bir Yerleşim" **İdol, 21**: (24-31).

Strabon, (1993). **Antik Anadolu Coğrafyası** (Çev. Pekman A.). Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul.

Şahin Ç. (1973). "Lagina'dan (Koranza) İki Yeni Yazıt" **Anadolu XVII,** (177-185). Ankara Üniversitesi Basımevi.

Tekin, O. (1994). **Grek ve Roma sikkeleri: Yapı Kredi Koleksiyonu,** Yapı Kredi, İstanbul.

Tırpan A. (1997). "Buluntular Işığında Lagina ve Yakın Çevresinin Tarihi Süreci", **Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Edebiyat Dergisi, 11:** (75-98). Fen Edebiyat Fakültesi.

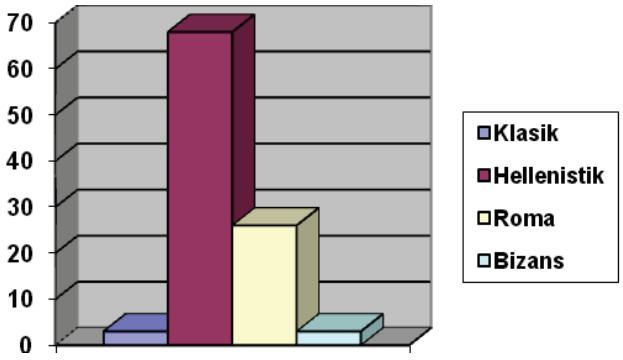
Tırpan A. ve Söğüt B. (2007). "Lagina ve Börükçü 2006 Yılı Çalışmaları" **28. Kazı Sonuçları Toplantısı,** (387-410). Kültür ve Turizm Bakanlığı.

Levha 1

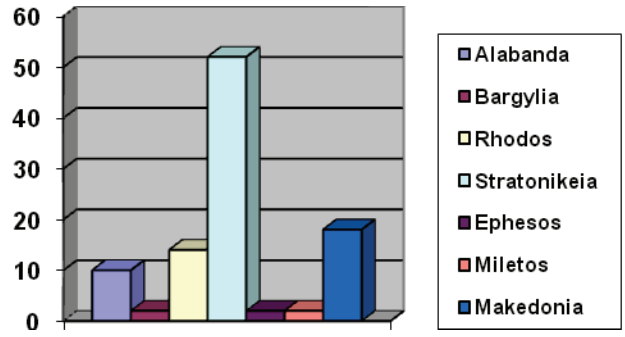

Levha 2

Grafik 1: Sikkelerin Dönemlere Göre Dağılımı

Grafik 2: Hellenistik Sikkelerin Kentlere Göre Dağılımı